

Centre d'Estudis Demogràfics

**LA TRANSMISSIÓ INTERGENERACIONAL
DE ROLS DE GÈNERE EN LA LLAR**

Marc AJENJO
Joan GARCÍA-ROMÁN

415

*PAPERS
DE
DEMOGRAFIA*

2013

Centre d'Estudis Demogràfics

**LA TRANSMISSIÓ INTERGENERACIONAL
DE ROLS DE GÈNERE EN LA LLAR**

Marc AJENJO

Joan GARCÍA-ROMÁN

415

L'article es publicarà a la *Revista Catalana de Sociologia*.
Una versió prèvia es va presentar, en format comunicació, al
33rd IATUR Conference on Time Use Research.
Oxford, 1-3 d'agost de 2011.

Centre d'Estudis Demogràfics

2013

Resum.- *La transmissió intergeneracional de rols de gènere en la llar*

L'article tracta de la transmissió dels rols de gènere entre els progenitors i els seus fills/es, a partir de l'*Enquesta d'Usos del Temps 2009-2010* (INE). Utilitzant, com a indicador, la diferència de treball no remunerat realitzat per germans de diferent sexe, s'analitza l'efecte de variables com l'ocupació de la mare, la participació del pare en tasques domèstiques, els ingressos de la llar i l'educació dels progenitors en afavorir un major o menor grau de transmissió. Els resultats mostren una transmissió intergeneracional dels rols de gènere, que les variables esmentades s'encarreguen de matisar. En aquest sentit, cal destacar que hi ha un efecte de mimetisme molt important en la transmissió, de manera que els descendents copien alguns dels comportaments dels seus progenitors.

Paraules clau.- Usos del temps, rols de gènere, transmissió intergeneracional, Espanya.

Resumen.- *La transmisión intergeneracional de roles de género en el hogar*

El artículo trata de la transmisión de los roles de género entre los progenitores y sus hijos/as, a partir de la *Encuesta de Usos del Tiempo 2009-2010* (INE). Utilizando, como indicador, la diferencia de trabajo no remunerado realizado por hermanos de diferente sexo, se analiza el efecto de variables como la ocupación de la madre, la participación del padre en tareas domésticas, los ingresos del hogar y la educación de los progenitores en favorecer un mayor o menor grado de transmisión. Los resultados muestran una transmisión intergeneracional de los roles de género, que las variables mencionadas se encargan de matizar. En este sentido, cabe destacar que hay un efecto de mimetismo muy importante en la transmisión, de modo que los descendientes imitan algunos de los comportamientos de sus progenitores.

Palabras clave.- Usos del tiempo, roles de género, transmisión intergeneracional, España.

Abstract.- *The intergenerational transmission of gender roles in the household.*

We study the parent-child transmission of gender roles in Spain using the Time-Use Survey of 2009-2010 (INE). Using an indicator based on differences in unpaid work between siblings of different gender, we analyze the effects of parent characteristics, such as mothers' occupation, fathers' participation in domestic work, household income and parents' education on the degree of transmission of gender roles. These variables are shown to explain much of the variation in child gender roles, supporting an important effect of child-parent mimicry in gendered behavior.

Keywords: Time allocation, gender roles, intergenerational transmission, Spain.

ÍNDIX

1.- Introducció	1
2.- Antecedents	2
3.- Objectius i hipòtesis	5
4.- Font i metodologia	6
5.- Resultats	11
6.- Discussió	13
7.- Conclusions	16
Bibliografia	18

ÍNDIX DE TAULES

1.- Temps diari dedicat al treball no remunerat per part de cadascun dels membres de la família. Dies laborables i caps de setmana	11
2.- Diferents models de l'aportació de cada variable a la diferencia de temps que els Fills i filles dediquen a treball no remunerat.....	14

LA TRANSMISSIÓ INTERGENERACIONAL DE ROLS DE GÈNERE EN LA LLAR ¹

Marc AJENJO
majenjo@ced.uab.es

Joan GARCÍA-ROMÁN
jgarcia@ced.uab.es

1.- Introducció

Fins fa pocs anys predominava el model de família tradicional, on els rols de gènere entre els membres de la parella estaven molt compartimentats, de manera que l'home era l'únic responsable del treball remunerat, mentre la dona ho era del treball no remunerat. La revolució que comportà la incorporació massiva de la dona al mercat laboral trenca aquesta diferenciació tan clara, passant a ser el model de parelles de doble ingrés, aquelles on ambdós membres participen activament en el treball remunerat, majoritari avui en dia. Malgrat el canvi, en bona part de les parelles l'home segueix sent el principal responsable del treball remunerat, mentre que sobre la dona recau la part majoritària del treball no remunerat. I és que mentre la incorporació de la dona al mercat de treball ha estat massiva, la participació de l'home en les tasques domèstiques ha crescut a ritme molt més lent. Aquest ritme de ràpida sortida de la dona a l'esfera pública i de lenta entrada de l'home a l'esfera privada ha estat anomenat per alguns autors com a retard adaptatiu (Hochschild, 1989; Gershuny et al., 1994; Gershuny, 2000). Una denominació que sens dubte exhala optimisme.

El treball domèstic és un camp simbòlic on es reproduïxen els rols de gènere de manera que sovint s'ha considerat el seu repartiment com un bon termòmetre de la igualtat a la

¹ Aquest treball s'inscriu dins del projecte *El reparto del tiempo y el uso del espacio en las parejas biactivas. La situación española en el contexto europeo* (Ref. CSO2009-08273 / GEOG) subvencionat pel Plan Nacional de I+D+I del Ministerio de Educación y Ciencia; a més de formar part de la Tesi Doctoral de Joan García Román.

Aquest treball també ha tingut finançament del projecte WORLD FAM, European Research Council (ERC-2009-StG-240978).

parella (West i Zimmerman, 1987). En aquest article utilitzem el treball domèstic en un sentit similar, de manera que avaluem el comportament diferenciat que en fan els fills i les filles com un indicador de la transmissió dels rols tradicionals de gènere. El comportament dels fills i les filles a la llar d'origen permetrà, també, una primera aproximació de quina serà l'organització futura de les llars. És a dir, i encara que amb totes les precaucions, predir si les parelles del futur seran més igualitàries que les actuals.

Tal i com es veurà tot seguit, tot i que la transmissió dels rols de gènere a partir dels usos del temps ha estat un camp tractat per diferents autors en països caracteritzats per una major igualtat home-dona (Blair, 1991; Cunningham, 2001a; Cunningham, 2001b; Gupta, 2006; Evertsson, 2006) hi ha molt poques coses fetes en llocs com Espanya o Itàlia, on les diferències home-dona són de les més importants del continent europeu (Aliaga, 2006). En aquest sentit, esmentar el treball d'Álvarez i Miles (2011) amb dades de l'Enquesta d'Usos del Temps de l'INE de 2002-2003. La nova versió d'aquesta enquesta de 2009-2010 suposa una oportunitat d'abordar el tema amb dades actualitzades.

2.- Antecedents

La llar representa el primer escenari en el que es desenvolupa el procés d'identitat de gènere per part de l'individu. En la família és el lloc on el nen/a s'exposa a les primeres diferències de gènere (Berk, 1985) i, on a partir de l'observació i imitació dels progenitors, s'aprenen i desenvolupen els comportaments relatius al seu gènere (Bandura, 1977). La formació de la identitat de gènere i els comportaments tipus del seu sexe es produeix durant la primera infantesa quan l'entorn familiar té una influència vital en els individus (Bem, 1993; Fagot i Leinbach, 1995; McHale et al., 2003). Tot i així, no podem oblidar les influències rebudes durant la pubertat, també importants i que contribueixen a la formació de les actituds relatives al gènere propi (Cunningham, 2001a).

Segons les teories de la socialització, l'aprehensió dels rols de gènere es dona lloc de ben joves i aquests esdevenen fixos i inalterables (Wight, 2008). Per Cunningham (2001b), els fills i les filles, a partir de l'observació d'alguns comportaments que els seus progenitors mostren, aprenen un conjunt de símbols de gènere, que més tard reproduiran per representar-se a si mateixos com a masculí o femení en contextos similars. És a dir, els

comportaments s'aprenen a la infància i es reproduïxen quan s'entra a l'edat adulta i, en concret, quan es forma una nova parella.

Contràriament a la teoria de la socialització, alguns autors es basen en l'existència d'un cert canvi en el temps i en la tendència general a la igualtat de gènere per evidenciar que les generacions tendeixen a ser més igualitàries que les anteriors, donant-se canvis en les actituds dels individus en el temps (Bolzendhal i Myers, 2004). Des d'aquest punt de vista, s'argumenta que si els rols s'aprenen a la infantesa, i són fixos i inalterables, s'haurien de reproduir al llarg de tot el cicle de vida, i que això no sempre succeeix així, sinó que s'observen canvis importants segons el context familiar i les circumstàncies del moment (Gupta, 2006). Per exemple, així com homes i dones tenen un comportament similar en la solteria respecte a la divisió del treball domèstic, a l'entrar en unió el comportament canvia, augmentant les desigualtats (South i Spitze, 1994; Gupta, 1999); de la mateixa manera que també canvia sobtadament el comportament amb l'aparició del primer fill o filla (Ajenjo i Garcia, 2011). Malgrat tot, les evidències empíriques que existeix una transmissió dels rols de gènere són nombroses (Blair 1992; Cunningham, 2001a; Cunningham, 2001b; Wight 2008; Wheishenker, 2005; Carriero i Todesco, 2011; Álvarez i Miles, 2011), arribant-se a considerar les llars com a fàbriques de gènere, *gender factory* en la terminologia anglosaxona (Berk, 1985).

La divisió del treball domèstic dins de la llar ha estat considerat com un dels camps simbòlics on es reproduïxen les diferències de gènere (West i Zimmerman, 1987) i és dins de la família on l'individu aprèn el valor simbòlic del comportament de gènere relatiu al treball domèstic (Berk, 1995). Igualment, és en la divisió del treball domèstic, on els fills observen com els pares negocien i reparteixen les tasques seguint uns determinats rols de gènere (Wight, 2008; West i Zimmermman, 1987). Com s'ha mencionat anteriorment, són múltiples les investigacions que mostren com actituds més tradicionals per part dels pares serveixen com a predictors d'un comportament més tradicional per part dels fills. I en aquest sentit, la divisió del treball no remunerat dins de la llar s'utilitza en molts casos com indicador d'un comportament més o menys tradicional. Actituds més igualitàries per parts dels pares en la divisió del treball domèstic suposen una distribució menys asimètrica del treball domèstic entre fills i filles (Cunningham, 2001a; Weinshenker, 2005; Álvarez i Miles, 2011).

Actituds de gènere més tradicionals per part dels pares s'associen a un increment del treball domèstic per part de les filles i un descens per part dels fills (Blair, 1992). Però no només

això, sinó que les filles, a més del plus de treball domèstic que duen a terme, solen encarregar-se també de tasques diferents (Blair, 1992; Wight, 2008). Evertsson (2006) troba per Suècia, un dels països considerats com a més igualitaris, que les nenes realitzen més feines dins de la llar així com més tasques de cura de familiars i personals, mentre que els nens realitzen més tasques a l'exterior. Un repartiment desigual del tipus de tasques que reproduceix el repartiment desigual per part dels adults (Ajenjo i Garcia, 2011).

En aquest sentit, una major participació del pare en les tasques domèstiques durant la infància dels seus descendents va acompanyada d'una major participació en treball domèstic quan l'home és adult (Cunningham, 2001b; Evertsson, 2006). I, de la mateixa manera, la participació del pare en tasques més feminitzades també evidencia una major participació dels fills en el treball domèstic (Wheishenker, 2005; Alvarez i Miles, 2011). Estudis previs també posen de manifest que la major influència l'exerceix el comportament del progenitor del mateix sexe (Cunningham, 2001a; Blair, 1992; Evertsson, 2006).

L'ocupació de la mare és un dels factors que apareixen amb més assiduitat com un determinant de la igualtat de gènere en la transmissió de rols. El fet de que la dona de la parella es trobi immersa en el mercat laboral ja és un primer indicatiu d'igualtat en l'interior de la parella (Stephan i Corder, 1985; Bolzendahl i Myers, 2004; Ajenjo i García, 2011), i que repercutirà en una transmissió de valors més igualitaris. En primer lloc perquè les dones ocupades dediquen menys temps a treball no remunerat que les desocupades, el que suposa que fills i filles observin un menor temps a les seves mares dedicades a tasques estereotipades de la llar (Wight, 2008). En segon lloc, i íntimament lligat a l'anterior, perquè l'ocupació de la dona precisa la participació d'altres membres de la família per portar a terme el treball domèstic, el que comporta una major participació del pare, però també dels nens i nenes. En aquesta línia, el treball domèstic perd part de la seva vinculació amb un gènere i passa a ser percebut com un assumpte de família, on cal la col·laboració de tots els seus membres. En conseqüència, que la mare es trobi immersa en el mercat laboral redueix, ja sigui directament o indirecta, la consideració, per part dels seus descendents, del treball remunerat com a treball masculí i el treball no remunerat com a treball femení (Wight, 2008).

Cal tenir en compte, però, que hi ha dos efectes que, per la seva interconnexió, es poden confondre com a fonaments de la transmissió de rols. I és que la inserció de les dones al mercat laboral i una major incorporació de l'home al treball no remunerat són dos

esdeveniments que solen anar junts, circumstància que en pot confondre el seu efecte net (Gupta, 2006).

El nivell educatiu dels pares, i en especial el de la mare, és un altre dels factors que la bibliografia cita com a importants en la transmissió d'actituds més igualitàries (Wight, 2008). En general, una major educació exposa a unes idees més igualitàries, anima a qüestionar-se i a tenir una avaluació més crítica i, per tant, allunya l'acceptació dels estereotips de gènere (Bolzendhal i Myers, 2004); de manera que una major educació redueix el temps dedicat a treball no remunerat per part de la dona i incrementa el de l'home (Bianchi et al., 2006; Brines, 1994).

Però l'educació també està relacionada amb diversos aspectes que van tots en la mateixa línia, i dels quals és difícil entreveure'n l'efecte per separat. Així, un nivell d'estudis més elevat per part de la dona està molt lligat a l'ocupació, i ambdues tenen un efecte similar en les actituds respecte als rols de gènere. Així com també és difícil separar el nivell d'estudis del d'ingressos, i uns majors ingressos permeten la compra d'alguns serveis fora de la llar, possibilitant la desvinculació dels treballs no remunerats per part dels membres de la llar (González i Jurado, 2009).

3.- Objectius i hipòtesis

L'objectiu de l'article és avaluar a partir de les dades de l'enquesta d'usos del temps la transmissió dels rols de gènere dels progenitors als seus fills/es. En el cas de que n'hi hagi, es pretén analitzar sota quines condicions la transmissió és més forta i quins factors comporten una transmissió de valors més tradicionals.

Es parteix de la hipòtesi que, ja de ben petits, nens i nenes reproduïen els rols dels seus progenitors. En aquest sentit, i com que actualment les parelles adultes en la seva majoria mostren comportaments tradicionals, sobretot en tot allò que té a veure amb el treball domèstic, els més petits imitaran aquests comportaments i mostraran uns rols de gènere molt diferenciats.

Tal i com s'ha esmentat més amunt, la major diferència en l'interior de la parella es dona avui en dia en la participació en el treball no remunerat i, en concret, en el temps que homes i dones hi dediquen. Així s'ha considerat que una parella té un comportament

tradicional quan la diferència de temps a treball no remunerat per part dels seus membres és molt elevada, i a favor de la dona. En aquest mateix sentit, es parlarà de transmissió tradicional o igualitària dels rols de gènere, en funció del temps que les filles i els fill dediquin a aquestes tasques.

Es dona per fet que, tal i com passa a molts països del centre i el nord d'Europa, la transmissió de rols depèn de les característiques de la parella, i de la dels seus membres per separat, i que és la igualtat en el si de la parella el que determina amb més força una transmissió més igualitària de rols. En la mateixa línia, una participació activa de la dona en el treball remunerat i de l'home en el treball no remunerat haurien d'apuntar en la línia de transmissió més igualitària, així com ho hauria de fer que les parelles tinguessin un nivell d'estudis similar. També, i tal com ens mostra la literatura, altres variables com el nivell d'estudis dels progenitors, o el seu nivell d'ingressos haurien d'apuntar en la mateixa direcció.

Ara bé, no hem d'oblidar que totes aquestes variables es troben íntimament relacionades. Un major nivell d'estudis per part de la dona sol comportar una major participació en el mercat laboral, en conseqüència un major nivell d'ingressos per part de la parella, també un major temps que el pare dedica a treball no remunerat... El que es tracta en aquest article és de veure quines d'aquestes variables són més importants, i avaluar-ne el seu efecte net.

4.- Font i metodologia

El treball s'ha dut a terme amb la nova edició de l'enquesta d'usos del temps de l'INE, 2009-2010. El principal objectiu de l'enquesta és obtenir informació primària de la dimensió del treball no remunerat, la distribució de les responsabilitats familiars dintre de la llar, la participació de la població en activitats culturals i d'oci, i l'ús del temps (INE, 2011)².

L'enquesta recull informació sobre les activitats habituals de la població a través de diaris personals i de qüestionaris individuals i de la llar, sent el diari d'activitats l'element central.

² Entre 1998 i 2004, i sota les directrius d'Eurostat, es van dur a terme, a diferents països europeus, entre ells Espanya, el primer conjunt d'enquestes d'usos del temps (*Harmonized European Time Use Surveys*). Recentment s'està realitzant la segona edició d'aquesta enquesta. En concret, a Espanya, la recollida de les dades es dué a terme entre octubre de 2009 i octubre de 2010.

Aquest és complimentat per part de tots els membres de la llar de 10 anys o més, en un dia assenyalat, el mateix per a tots ells. I aquest és el gran avantatge d'aquesta font que permet obtenir informació comparable per a tots els membres de la llar. El diari contempla les 24 hores consecutives d'un dia, des de les 6:00 de la matinada fins a la mateixa hora del dia següent, en trams de deu minuts. En cadascun dels intervals la persona entrevistada ha d'anotar, entre altres coses, l'activitat principal que realitza en aquell moment.

Les activitats vénen codificades segons una llista harmonitzada d'Eurostat que considera fins a deu grans grups. En aquest article s'analitza el treball no remunerat, que consta del que apareix sota l'epígraf de llar i família, i que abraça qüestions com activitats culinàries, manteniment de la llar, confecció i cura de la roba, jardineria i cura dels animals domèstics, construcció i reparacions a la llar, compres i serveis, gestions de la llar, cura de nens de la llar i ajudes a membres adults de la llar.

Per tal d'avaluar diferències en la transmissió dels rols de gènere als fills i filles, s'han seleccionat llars formades per una parella d'home i dona i un mínim de dos fills compresos entre 10 i 19 anys, un de cada sexe, i havent declarat ambdós que la seva relació amb l'activitat era la d'estudiant. Tot i que aquests requisits han comportat una minva molt important en la mida de la mostra, s'ha considerat que l'anàlisi d'aquest tipus de llar, on l'entorn de nois i noies és idèntic, enriqueix l'anàlisi³.

Així, malgrat que el conjunt de la mostra és de 25.895 individus pertanyents a 9.541 llars; de les quals 2.163 estan formades per un pare, una mare, i dos o més fills/es, la mostra es redueix considerablement, en tant que en només 674 hi ha informació dels dos progenitors i com a mínim 2 fills. A més, en aproximadament la meitat disposem com a mínim d'un fill de cada sexe, i en només 126 llars ambdós són estudiants que tenen entre 10 i 19 anys, essent aquesta la mostra final. Aquesta circumstància condicionarà, com veurem tot seguit, el tractament d'alguna variable.

El disseny d'anàlisi permet treballar amb una única variable dependent, la diferència que noies i nois destinen a treball no remunerat en la seva llar. En tractar-se d'una variable de mètrica quantitativa s'ha analitzat a partir de models d'anàlisi de la variància d'efectes fixos. Donat que les variables independents són qualitatives, aquestes determinaran una

³ Una part important de la pèrdua en la mida de la mostra ha estat provocada perquè en moltes llars algun membre no omplia tot el qüestionari, sobretot els fills, que no n'han omplert la part més feixuga, el diari d'activitats. Per les característiques de l'anàlisi que aquí es vol desenvolupar, si algun membre no ha omplert el diari, la llar no pot ser analitzada.

sèrie de grups en la variable dependent. El model mesura la significació estadística de la diferència entre les mitjanes dels grups determinats en la variable dependent pels valors de les variables independents. L'especificació del model és la següent:

sent la diferència de temps dedicat a treball no remunerat entre la filla i el fill d'una parella amb característiques (X_{i1}, \dots, X_{ip}). Atès que les variables explicatives són categòriques, per a cada una de les p variables introduïdes en el model es determina una categoria de referència. Els termes corresponen a un vector amb $k-1$ elements, sent k el núm.ero de categories de la variable explicativa X_j , que pren el valor 0 si la parella no compleix la característica i 1 si la compleix. Així, cada element dels vectors correspon a l'efecte de la característica j en la variable dependent.

Les taules mostren els coeficients estimats per al model, els quals s'interpreten de la mateixa manera que els coeficients obtinguts en una regressió que utilitzi variables categòriques, en tant que aquesta anàlisi no és més que un cas específic dels Models Lineals Generals. Així, per exemple, la informació que obtenim si ens fixem en la variable tipus de parella del model univariable (Taula 2) és doble. Per un costat, la constant (0,339), que correspon a la diferència entre filles i fills en el treball no remunerat quan els pares formen una parella de doble ingrés (categoria de referència); i, per l'altre, el valor corresponent a les parelles tradicionals (0,632), el qual indica l'increment de la diferència degut a aquesta característica. En el cas del model multivariable (model A de la Taula 2) cal llegir la constant com la diferència en aquelles parelles que presenten les característiques establertes com a referència (parelles de doble ingrés, elevat nivell d'ingressos, estudis de la dona iguals o superiors als de l'home...), mentre que cal interpretar el coeficient corresponent a les parelles tradicionals (0,612) com la diferència respecte de les parelles de doble ingrés, a igualtat de la resta de variables.

Concretament, s'han dut a terme diferents tipus d'anàlisis. En primer lloc models bivariats, incorporant cadascuna de les variables independents per separat (vegeu el model univariable de la Taula 2). En segon lloc, i amb la finalitat d'avaluar la contribució de cada variable eliminant l'efecte de les restants, s'han incorporat el conjunt de variables (vegeu el model A de la Taula 2). En darrer lloc, i amb l'objectiu d'estimar la influència d'altres variables, s'han creat diferents models que donessin també pistes del motiu pel qual algunes variables eren més o menys importants (vegeu els models B i C de la Taula 2).

La migradesa de la mostra ha comportat una pèrdua de detall en la informació que aporten les diferents variables independents, que ha calgut reduir, en la majoria de casos, a només

dues categories. Per dur a terme aquesta reducció s'han tingut en compte dos criteris: que no quedés una categoria amb un nombre de casos molt disminuït, i que no es perdessin aquelles categories on la diferència entre els nois i les noies era més important.

Les variables independents que s'han utilitzat en els models han estat: el nivell d'estudis de la mare i del pare, l'homogàmia educativa, el nivell d'ingressos de la llar, el tipus de parella en funció de la seva relació amb l'activitat i el temps dedicat a treball no remunerat per part del pare. A més d'aquestes variables, i com a variable de control, s'ha incorporat el moment en què es recull la informació, el dia de la setmana que s'omple el diari d'activitats.⁴

Respecte del nivell d'estudis, ja sigui del pare o de la mare, ens hem quedat amb dues categories, disposar o no d'estudis universitaris. Per altra banda, per definir l'homogàmia educativa s'han tingut en compte les nou categories inicials de la variable i s'ha avaluat si hi havia el mateix nivell d'estudis per part del pare i la mare, o si eren diferents. Al final, aquestes tres categories han quedat reduïdes a dues, les parelles on l'home té un major nivell d'estudi que la dona, i aquelles on la dona té els mateixos o més estudis que l'home⁵. Tal i com es pot deduir, aquesta homogàmia està íntimament relacionada amb el nivell d'estudis dels progenitors, de manera que mai s'inclouen ambdues variables en els models.

La variable ingressos de la llar constava inicialment de quatre categories vàlides, més una per als que no han contestat. El tall que s'ha establert ha estat en els 2.000 euros mensuals nets, de manera que s'analitzen dues categories, per sobre i per sota d'aquesta quantitat, més una tercera de no resposta⁶.

A partir de la relació que els membres de la parella mantenen amb l'activitat laboral, es poden definir quatre tipus de parella: parelles tradicionals, on només l'home és actiu, parelles de doble ingrés, on ambdós ho són, parelles on només la dona és activa, i parelles on cap dels dos membres és actiu que, per les característiques de la mostra, era un tipus

⁴ En aquest sentit, en el disseny de la mostra es va considerar que calia sobrerrepresentar els dies de la setmana que es donés una major variabilitat en les activitats dutes a terme per la població, que es va considerar que eren divendres, dissabte i diumenge. Aquest criteri s'ha mantingut en l'article, de manera que quan parlem de dia laborable (o lectiu) ens referirem al període de dilluns a dijous, mentre que parlarem de cap de setmana referint-nos als tres dies esmentats.

⁵ Aquesta agrupació s'ha dut a terme després de construir els models amb les tres categories més lògiques d'aquesta variable i concloure que no hi havia mai diferències significatives entre aquelles parelles on la dona té una major nivell d'estudis i aquelles on hi ha igualtat entre ambdós membres.

⁶ S'ha dut a terme un petit exercici amb l'objectiu d'avaluar qui eren els que no havien respost. S'ha vist que, en termes generals, el seu comportament és més similar als que ingressen més de 2.000 euros al mes que als que ingressen menys.

inexistent. De les altres tres, i per la similitud en el seu comportament, s'ha optat per considerar en una única categoria les parelles de doble ingrés i aquelles on només la dona és activa, quedant les parelles tradicionals en un segon grup.

La darrera variable que s'ha tingut en compte és el temps de treball no remunerat per part del pare. Igual que les altres s'han tingut en compte només dues categories: pares que no fan tasques no remunerades o que en fan menys d'una hora, i pares que en fan una hora diària o més.

Encara que la bibliografia mostra que hi ha altres variable que poden ser importants, han estat descartades, entre altres raons per qüestions de mida mostral. Vegem-les amb una mica més de detall.

Tot i que els treballs previs mostren que la cohabitació té un efecte positiu sobre l'equitat home-dona (Baxter, 2005; Batalova i Cohen, 2002; Ajenjo i Garcia, 2011), no ha estat possible incorporar-la al model. En primer lloc perquè disposem de molt pocs casos de cohabitants, però també, i encara més important en tant que és culpable de la manca de cohabitants en la mostra, perquè no ha estat ben recollida en l'enquesta.

Una de les variables que habitualment es presenta com a més importants per entendre les diferències entre els membres de la parella és la presència de nens petits a la llar. Així, mentre que en alguns col·lectius concrets la diferència entre l'home i la dona és pràcticament nul·la, quan apareix un fill petit es trenca completament aquesta lògica passant la mare a dedicar molt més temps al treball no remunerat que la seva parella (Gershuny et al. 2005; Dribe i Stanfors, 2009; Ajenjo i García, 2011). Ara bé, malgrat l'interès d'analitzar aquesta variable, en el conjunt de llars de la mostra final la presència de menors de 10 anys era escassa. Una cosa similar ha succeït amb la disponibilitat de servei domèstic per part de la llar, que sol comportar una reducció de la diferència entre homes i dones (González i Jurado, 2009), però que tampoc ha pogut ser analitzada.

La bibliografia també mostra que l'edat de la mare és important, de manera que les parelles joves esdevenen més igualitàries que la resta (MacInnes, 2005, González i Jurado, 2009; Ajenjo i García, 2011). En aquest cas, el problema no ha estat la mida de la mostra, sinó que les mares del col·lectiu analitzat tenien edats molt similars: pràcticament el 90% tenen edats compreses entre els 40 i els 49 anys.

5.- Resultats

El fet que la unitat d'anàlisi siguin germans assegura que bona part de les característiques de nens i nenes són les mateixes, tant pel que fa a les característiques dels seus progenitors com algunes de les seves pròpies. En aquest sentit, cal fer un petit incís en l'edat, en tant que malgrat que s'ha escollit un grup homogeni, la diferència d'edat en abandonar els estudis per part d'ells i elles ha comportat certes diferències. Observem que aquestes són mínimes però existents: la mitjana d'edat dels nois és de 15,0 anys i la de les noies de 14,5 ($\alpha=0,074$). En canvi, pel que fa al tipus d'estudi que fan uns i altres, la diferència és irrellevant.

Pel que fa als primers resultats, i a la hipòtesi que en termes generals es dona un comportament diferent entre els fills i les filles, observem que aquesta es compleix, de manera que les noies de la mostra dediquen un major nombre d'hores al treball no remunerat que els nois, en concret elles hi destinen una mitjana diària d'una hora, mentre que ells poc més de mitja hora (vegeu Taula 1). Aquesta diferència es concentra pràcticament tota els caps de setmana (de divendres a diumenge), mentre que els dies lectius és pràcticament inapreciable: la diferència és només de dos minuts en aquests darrers, mentre que arriba pràcticament a una hora de divendres a diumenge. En aquest sentit, i salvant les distàncies, el comportament de fills i filles s'assimila al que es dona entre els homes i les dones d'una parella de doble ingrés, on les diferències en el que alguns autors anomenen càrrega de treball (Ramos, 1990), és a dir el temps dedicat a la suma de treball remunerat i no remunerat, és relativament similar els dies laborables però molt diferent els caps de setmana (Ajenjo i Garcia, 2011).

Taula 1.- Temps diari dedicat al treball no remunerat per part de cadascun dels membres de la família. Dies laborables i caps de setmana (en hh:mm)

	Mare	Pare	Mare-pare	Filla	Fill	Filla-fill	Filla/fill
DL-DJ	5:27	2:27	3:00	0:33	0:30	0:03	1,11
DV-DG	5:06	2:36	2:30	1:37	0:44	0:53	2,22
Total	5:18	2:31	2:47	1:01	0:36	0:25	1,69

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Enquesta d'Usos del Temps, 2009-2010

Aquesta diferència entre ambdós tipus de dia, ha comportat que tots els models que s'han construït s'ha utilitzat la variable dia de la setmana com a variable de control, essent significativa en tots els casos, i sempre en els sentit de diferències més importants els caps de setmana.

Respecte de les variables analitzades cal destacar que la majoria comporten diferències significatives en la transmissió, de manera que es confirma aquí el que es dona a altres països del continent, i és que la transmissió depèn de les característiques de la parella.

En primer lloc, destaca la clara relació que es dona entre la transmissió de rols i el nivell d'estudis de la mare, conclusió que no es dona en analitzar els estudis del pare. Així, per un costat tenim que la descendència de mares universitàries mostra comportaments significativament més igualitaris que la de mares no universitàries ($\alpha=0,010$), de manera que entre les primeres no es pot descartar la igualtat total entre nois i noies ($\alpha=0,856$), mentre que per l'altre costat tenim que el fet que el pare hagi fet estudis universitaris no és garantia de major igualtat ($\alpha=0,530$).

També l'homogània educativa genera diferències importants, de manera que les parelles on la dona té els mateixos o més estudis que l'home, transmeten una major igualtat als seus descendents que les parelles on l'home té més estudis ($\alpha=0,006$). En la mostra hem observat que els nens i nenes de les primeres són uns 55 minuts (0,914 hores) més igualitaris que els fills i filles de les segones; i que els primers freguen la igualtat ($\alpha=0,111$).

La relació entre el nivell d'ingressos de la llar i la transmissió dels rols de gènere als fills esdevé també molt clara ($\alpha=0,008$): en les llars on els ingressos són més elevats, menor és la transmissió tradicional de rols. Quan els ingressos superen els 2.000 euros mensuals nets, pràcticament no hi ha diferències entre el temps que dediquen els fills i les filles a treball no remunerat ($\alpha=0,699$), mentre que en les llars que es troben per sota d'aquest llindar les filles destinen gairebé una hora diària més que els fills a aquestes tasques.

Si la literatura mostra que les parelles de doble ingrés són més igualitàries en quant al temps que home i dona dediquen al treball no remunerat (Stephan i Corder, 1985; Bolzendahl i Myers, 2004; Ajenjo i García, 2011), veiem que també ho són respecte de la transmissió d'aquest treball als seus descendents. Així, els descendents de les parelles tradicionals mostren una major diferència entre ells que no els de la resta de parelles ($\alpha=0,054$). Ara bé, això no vol dir que entre el fill i la filla de la parella de doble ingrés no

hi hagi diferències ($\alpha=0,054$), com sí que passa en altres circumstàncies, com per exemple en els descendents de dones universitàries i en el d'aquelles parelles amb uns ingressos per sobre dels 2.000 euros.

El model de pare que s'ocupa de manera no puntual a realitzar tasques de la llar també és important de cara a la transmissió de rols, encara que és la variable que en els models bivariats menor poder explicatiu té ($\alpha=0,097$).

6.- Discussió

Tant l'homogàmia educativa, com els ingressos de la llar, el tipus de parella i la realització per part del pare de treball no remunerat expliquen una major o menor transmissió dels rols tradicionals de gènere als descendents. Les quatre variables, que esdevenien significatives en analitzar-les per separat, també ho són en el model conjunt (vegeu el Model A de la Taula 2), de manera que, independentment de la resta de característiques, es dona una menor transmissió de rols tradicionals en les llars amb majors ingressos, quan la dona té els mateixos o més estudis que la seva parella, en les parelles de doble ingrés i quan el pare dedica a treball remunerat un mínim d'una hora diària.

Així, totes les variables que la bibliografia ens mostra com a determinants en una major o menor igualtat entre el pare i la mare, també esdevenen importants en la transmissió de rols, i ho fan sempre en el sentit esperat, és a dir, aquells trets que són un plus a la igualtat en la parella també ho són en una menor transmissió dels rols tradicionals.

L'única variable que analitzada per separat comportava un canvi en la transmissió, situació que no es dona en analitzar-ne el seu efecte net, és el nivell d'estudis de la mare, de manera que no s'ha inclòs en el model (vegeu el Model A de la Taula 2). El motiu és la forta correlació que manté amb altres variables, bàsicament amb el nivell d'ingressos. Així, les mares universitàries acaben convivint en llars on els ingressos són més elevats, que són també les llars on major igualtat es transmet als fills. Ara bé, a igualtat d'ingressos el nivell d'estudis de la mare perd la major part del seu poder explicatiu (Model B)⁷. De fet, la generació d'un model que inclou tant els ingressos com els estudis de la mare comporta no només que aquesta segona esdevingui no significativa ($\alpha=0,457$), sinó que també n'esdevé

⁷ Tal i com s'ha esmentat en l'apartat metodològic aquesta variable no es pot mantenir juntament amb l'homogàmia, de manera que s'ha analitzat generant un model nou.

el nivell d'ingressos ($\alpha=0,152$). I és que ambdues variables ens aporten aspectes molt similars, i la presència de les dues les contraresta.

Taula 2.- Diferents models de l'aportació de cada variable a la diferència de temps que els fills i les filles destinen a treballar no remunerat

	Univariable B Sig	Model A B Sig	Model B B Sig	Model C B Sig
Dia de la setmana				
Cap de setmana (DV-DG)	,832 ,006	,992 ,001	1,079 ,000	1,009 ,001
Laborable (DL-DJ)	ref	ref	ref	ref
Constant	,027 ,905			
Homogània educativa				
Estudis home > Estudis dona	,914 ,006	,534 ,092		
Estudis home <= Estudis dona	ref	ref	ref	ref
Constant	,273 ,111			
Ingressos de la llar				
NS / NC	,152 ,743	,147 ,740	,145 ,747	
2.000€/mes o menys	,955 ,002	,814 ,012	,754 ,053	
Més de 2.000€/mes	ref	ref	ref	
Constant	,093 ,669			
Tipus de parella				
Parella tradicional	,632 ,054	,612 ,068	,601 ,075	,808 ,013
Parella de doble ingrés	ref	ref	ref	ref
Constant	,339 ,054			
Treball no remunerat del pare				
Mensy d'una hora diària	,518 ,097	,674 ,026	,699 ,024	,750 ,013
Una hora diària o més	ref	ref	ref	ref
Constant	,359 ,046			
Nivell d'estudis de la mare				
No universitària	,784 ,010		,270 ,457	,684 ,020
Universitària	ref		ref	ref
Constant	,043 ,856			
Nivell d'estudis del pare				
No universitari	-,192 ,530			
Universitari	ref			
Constant	,636 ,008			
Constant		-,971 ,002	-1,020 ,002	-,966 ,003
R ²		0,237 ,000	0,221 ,000	0,195 ,000

Font.- Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Enquesta d'usos del Temps, 2009-2010.

Així, tant els ingressos com els estudis (Model A i Model C), comporten per separat canvis en la transmissió dels rols tradicionals, però en conjunt no. Podem dir que el nivell d'ingressos actua de variable intermèdia, de manera que les mares amb estudis universitàries aconseguixen un més alt nivell d'ingressos a la llar, cosa que provoca una transmissió dels rols de gènere més igualitària⁸.

Quelcom semblant succeeix amb l'homogàmia educativa, o fins i tot amb el tipus de parella. Respecte de la primera, observem que perd part del seu poder explicatiu ($\alpha=0,092$) en ser avaluada juntament amb el nivell d'ingressos (Model A); de manera que si es genera un model sense els ingressos torna a guanyar capacitat predictiva. I és que les parelles on el nivell d'estudis de la dona és igual o superior a l'home són també les que disposen de més ingressos, de manera que a igualtat d'ingressos la influència de l'homogàmia descendeix lleugerament. També els dos sous solen comportar un major ingrés, de manera que la inclusió de les dues variables es contraresta en certa mesura.

El que destaca, però, més que aquesta certa influència que exerceix el nivell d'ingressos sobre la resta i que en part esmorteix la incidència de la variable, és que, excepte en el cas del nivell d'estudis, en la resta se segueix mantenint la relació. Així, podem concloure que a igualtat d'ingressos les parelles tradicionals transmeten els rols de gènere molt més que la resta; així com també que a igualtat d'ingressos i a igualtat del tipus de parella, que la dona tingui tants o més estudis que l'home comporta la transmissió de rols de gènere més igualitaris.

Conclusió a la que també s'arriba en el cas de les parelles on el pare s'ocupa de manera no esporàdica a realitzar tasques de la llar ($\alpha=0,026$). El fet que el treball no remunerat per part del pare comporti diferències significatives confirma, en major mesura que la resta de variables, la transmissió de rols a partir de l'observació i l'exemple. I això per diversos motius.

En primer lloc, perquè tal i com mostra la bibliografia, la incorporació de les dones al mercat laboral és vist per la majoria de població amb tota normalitat, de manera que la forma de relació més valorada és aquella on els dos membres treballen (Dema, 2005; MacInnes, 2005).

⁸ És possible que darrera d'aquesta afirmació s'hi trobi la possibilitat d'externalitzar alguns serveis que permet un major nivell d'ingressos. Efecte que, tal i com s'ha comentat, no ha pogut ser avaluat.

En aquest sentit les parelles de doble ingrés ja no són l'excepció, sinó la norma. En canvi, la incorporació de l'home al treball no remunerat encara és lluny d'haver-se normalitzat, de manera que ells no han entrat a la llar en la mateixa mesura que elles n'han sortit, amb la qual cosa podem preveure que una part important de la societat encara té interioritzat el rol domèstic com a exclusivament femení.

A més, que aquesta transmissió menys tradicional no tingui només un efecte brut, sinó que també tingui un important efecte net, és, sense dubte, un valor afegit que pot ser llegit en termes de mimetisme. És a dir, si considerem que hi ha un seguit de factors que componen un tot més igualitari –i que són els ingressos, els estudis de la dona, la seva participació en el mercat laboral–, el fet que, a igualtat d'aquest tot, el treball no remunerat per part de l'home encara tingui una aportació significativa en la transmissió menys tradicional de rols de gènere, és degut al model que els descendents adopten dels seus ascendents.

7.- Conclusions

La influència que el model de parella exerceix sobre els seus descendents s'ha mesurat a partir de la transmissió que els primers fan dels rols tradicionals de gènere, avaluats des de la perspectiva del temps que els fills i les filles destinen a treball no remunerat. En termes generals cal destacar, en primer lloc, que les diferències de gènere es donen a edats molt primerenques, en tant que en el període comprès entre la preadolescència i la joventut el temps que les noies destinen a tasques de la llar és significativament superior al dels seus germans, essent les diferències més importants els caps de setmana que els dies lectius: de dilluns a dijous ni ells ni elles tenen una participació massa activa en les tasques no remunerades pròpies d'una llar, mentre que el cap de setmana la seva aportació és major, i molt desigual.

Ara bé, malgrat aquest comportament marcat clarament pels rols tradicionals de gènere, les característiques de la parella –ja sigui dels membres per separat o en conjunt– suposen algunes diferències que convé destacar; en tant que en alguns casos les diferències entre el fill i la filla són poc significatives. Les característiques que mostren una major igualtat, en el sentit d'una menor transmissió dels rols tradicionals, són disposar d'un nivell d'ingressos elevat, el treball remunerat per part dels dos membres de la parella, que la dona

tingui estudis universitaris o un nivell d'estudis igual o superior a l'home, i que el pare tingui una aportació considerable al treball no remunerat.

De fet, aquestes variables –més algunes altres que aquí no han pogut ser analitzades– són esmentades en la bibliografia com a molt relacionades entre elles: una part important de la implicació de l'home en les tasques domèstiques ve explicada precisament pels estudis de la dona, l'homogàmia, el nivell d'ingressos i el tipus de parella en funció de l'activitat laboral dels seus membres. Així, tot sembla indicar que aquestes quatre variables incideixen en què a les parelles hi hagi un comportament més igualitari, en aquest cas mesurat a partir del temps de treball no remunerat per part de l'home.

Si aquest treball no remunerat per part de l'home fos significatiu per si sol però no a igualtat de la resta de variables, conclouríem que la seva significació ve condicionada pel fet de ser un indicador més d'aquesta igualtat en les parelles. Ara bé, el fet que el treball no remunerat per part de l'home sigui un factor important per explicar una menor transmissió dels rols tradicionals de gènere, i que ho faci a igualtat de les variables que impliquen un comportament més igualitari, ens fa pensar que aporta un plus, un element nou que pot ser llegit en termes de mimetisme, i que aniria en la línia expressada per Cunningham (2001b). Així, l'actitud que prenen els progenitors esdevé cabdal per una transmissió més igualitària, en tant que una part important del que es transmet té lloc a partir del que clàssicament s'ha denominat com a predicar amb l'exemple.

Ens permeten aquests resultats predir un comportament més igualitari de les parelles en un futur? Si fem cas a les teories de la socialització, sí, en tant que a les noves generacions se'ls estan transmetent uns valors més igualitaris que presumiblement reproduiran en un futur, de manera que en entrar en unió tindran un repartiment de tasques menys estereotipat per gènere. Ara bé, existeixen altres factors més difícils de preveure i que poden contrarestar l'efecte positiu d'uns valors més igualitaris. En aquest sentit, un dels fets que crea més desigualtats en la parella és el naixement d'un fill (Ajenjo i García, 2011) i ho fa en gran mesura degut a la manca de polítiques i mesures de conciliació escaients i que repercuteixen en la igualtat. Així, tot i que la transmissió d'uns valors més igualitaris cap als fills és important per a una major igualtat futura de les parelles, cal que vingui acompanyada d'altres factors que facilitin la igualtat.

Bibliografia:

- AJENJO, M.; GARCÍA ROMÁN, J. (2011). "El tiempo productivo, reproductivo y de ocio en las parejas de doble ingreso". *Papers de Sociologia*, 96 (3), pp. 985-1006.
- ALIAGA, C. (2006). "How is the time of women and men distributed in Europe?". *Eurostat Statistics in Focus*, 4, pp. 1-12.
- ALVAREZ, B.; MILES, D. (2011). "Exploring the relationship between parents' and children's housework time in Spain". *Review of Economics of the Household* (online).
- BANDURA, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, NJ, Prentice Hall.
- BATALOVA, J. A.; COHEN, P. N. (2002). "Pre-marital cohabitation and housework: couples in cross national perspective". *Journal of Marriage and Family*, 64, pp. 743-755.
- BAXTER, J. (2005). "To marry or not to marry: marital status and the household division of household". *Journal of Marriage Issues*, 26 (3), pp. 300-321.
- BEM, S. (1993). *The lenses of gender*. New Haven, CT: Yale University Press
- BERK, S. (1985). *The Gender Factory: The Apportionment of Work in American Households*. New York: Plenum Press.
- BIANCHI, S. M.; ROBINSON, J. P.; MILKIE, M. A. (2006). *Changing Rhythms of American Family Life*. New York: Russell Sage.
- BOLZENDAHL, C.; MYERS, D. J. (2004). "Feminist Attitudes and Support for Gender Equality: Opinion Change in Women and Men, 1974-1998". *Social Forces*, 83, pp. 759-790.
- BLAIR, S. L. (1992). "The sex-typing of children's household labor: Parental influence on daughters and sons housework". *Youth and Society*, 24 (2), pp. 178-203.
- BRINES, J. (1994). "Economic Dependency, Gender, and the Division of Labor at Home". *American Journal of Sociology*, 100, pp. 652-688.
- CARRIERO, R.; TODESCO, L. (2011). "La divisione del lavoro domestico: L'esempio genitori conta: Uno studio a Torino". *Polispolis*, XXV (1), pp. 37-64.
- CUNNINGHAM, M. (2001a). "The influence of parental attitudes and behaviors on children's attitudes towards gender and household labor in early adulthood". *Journal of Marriage and Family*, 63 (1), pp. 111-122.
- CUNNINGHAM, M. (2001b). "Parental influences on the gendered division of housework". *American Sociological Review*, 66 (2), pp. 184-203.
- DEMA, S. (2005). "Entre la tradición y la modernidad. Las parejas de doble ingreso". *Papers de Sociologia*, 77, pp. 135-155.
- DRIBE, M.; STANFORS, M. (2009). "Does Parenthood Strengthen a Traditional Household Division of Labor? Evidence from Sweden". *Journal of Marriage and the Family*, 71, pp. 33-45.
- EVERTSSON, M. (2006). "The reproduction of gender: housework and attitudes towards gender equality in the home among Swedish boys and girls". *The British Journal of Sociology*, 57 (3), pp. 416-436.

- FAGOT, B. I.; LEINBACH, M. D. (1993). "Gender-Role Development in Young Children: From Discrimination to Labeling". *Developmental Review*, 13, pp. 205-224.
- GERSHUNY, J.; BITTMAN, M.; BRICE, J. (2005). "Exit, Voice, and Suffering: Do Couples Adapt to Changing Employment Patterns?" *Journal of marriage and family*, 67, pp. 656-665.
- GERSHUNY, J. (2000). *Changing times: work and leisure in post-industrial society*. Oxford: Oxford University Press.
- GERSHUNY, J.; GODWIN, M.; JONES, S. (1994). "The domestic labour revolution: a process of lagged adaptation". ANDERSON, M. et al. (Eds.). *The Social and Political Economy of the household*. Oxford: Oxford University Press.
- GONZÁLEZ, M. J.; JURADO, T. (2009). "¿Cuándo se implican los hombres en las tareas domésticas? Un análisis de la Encuesta de Empleo del Tiempo". *Panorama Social*, 10, pp. 65-81.
- GUPTA, S. (2006). "The consequences of maternal employment during men's childhood for their adult housework performance". *Gender & Society*, 20 (1), pp. 60-86.
- GUPTA, S. (1999). "The effects of transitions in marital status on men's performance of housework". *Journal of Marriage and Family*, 61 (3), pp. 700-711.
- HOCHSCHILD, A. R. (1989). *The second shift: working parents and the revolution at home*. New York: Viking Press.
- INE (2011). *Encuesta de Empleo del Tiempo 2009-2010. Metodología* (<http://www.ine.es/metodologia/t25/t25304471.pdf>. Consulta: 5/10/2011).
- MACINNES, J. (2005). "Diez mitos sobre la conciliación de la vida laboral y familiar". *Cuadernos de Relaciones Laborales*, 23 (1), pp. 35-71.
- MCHALE, S.; CROUTER, A. C.; WHITEMAN, S.D. (2003). "The family contexts of gender development in childhood and adolescence". *Social Development*, 12 (1), pp. 125-148.
- RAMOS TORRES, R. (1990). *Cronos dividido. Uso del tiempo y desigualdad entre mujeres y hombres en España*. Madrid: Instituto de la Mujer.
- SOUTH, S. J.; SPITZE, G. (1994). "Housework in Marital and Nonmarital Households". *American Sociological Review*, 59, pp. 327-347.
- STEPHAN, C. W.; CORDER, J. (1985). "The Effects of Dual-Career Families on Adolescents' Sex-Role Attitudes, Work and Family Plans, and Choices of Important Others". *Journal of Marriage & Family*, 47, pp. 921-929.
- WEINSHENKER, M. N. (2005). "Imagining family roles: Parental influences on the expectations of adolescents in dual-earner families". SCHNEIDER, B.; WAITE, L. (Eds) *Being together, working apart*. New York: Cambridge University Press.
- WEST, C.; ZIMMERMANN, DON H. (1987). "Doing Gender". *Gender & Society*, 1, pp. 125-151.
- WIGHT, V. R (2008). *The intergenerational transmission of gender role attitudes and behaviour: How do parents matter*. University of Maryland. Faculty of the Graduate School of the University of Maryland. p. 283.